

Over een week krijgt tbs'er Frank euthanasie

Een Belgische tbs'er die in ontoereikende omstandigheden is opgesloten en ondraaglijk psychisch lijdt, krijgt komende week euthanasie. De 51-jarige Frank Van den Bleeken, die ontoerekeningsvatbaar werd verklaard na zware zedenfeiten, procedeerde jarenlang voor zijn recht op euthanasie. In België heerst grote ophef over wat een 'doodstraf op aanvraag' wordt genoemd.

Door: Leen Vervaeke
4 januari 2015, 18:02

14

Hij had als twintiger een lustmoord en vier verkrachtingen gepleegd en bleef gekweld worden door zijn seksuele fantasieën. Als geïnterneerde (de Belgische term voor een tbs'er) had hij therapie moeten krijgen, maar door het enorme gebrek aan opvangplaatsen voor geïnterneerden in België, zat hij al jaren in een gewone cel.

'Ik zit hier in een soort sarcofaag, te wachten tot ik doodga', zei hij in het tv-programma Panorama. Hij erkende dat hij een gevaar was voor de samenleving en nooit vrij mocht komen. 'Mensen die de maatschappij in de problemen brengen, horen opgesloten te zijn, en ik ben een van hen. Maar als je ze dan opgesloten houdt, doe er dan iets zinvols mee. Nu zit ik hier maar weg te kwijnen.'

Twee psychiaters oordeelden dat Van den Bleeken ondraaglijk psychisch leed en recht had op euthanasie. Maar op verzoek van Wim Distelmans, de arts die werd ingeschakeld om de euthanasie uit te voeren, probeerde Van den Bleeken nog een overplaatsing naar een Nederlandse tbs-kliniek te krijgen. Daar zou zijn psychisch lijden wel verzacht kunnen worden, in tegenstelling tot in België.

Precedentwerking

Van den Bleeken raakte verzeild in een jarenlange procedureslag met de Belgische minister van Justitie, die leek te vrezen voor precedentwerking. Pas in september 2014 besliste een rechter dat, gezien België de overplaatsing naar Nederland

Ik vind dat we hier maatschappelijk gezien volledig in de fout gaan. Zeker als je weet dat België al veertien keer veroordeeld is door Europa voor de manier waarop we met geïnterneerden omgaan.

niet wilde faciliteren, Van den
Bleeken recht had op
euthanasie.

Die zelfgekozen dood vindt nu zondag plaats, zo [onthulde](#) de krant De Morgen. Op vrijdag 9 januari wordt Van den Bleeken naar de ziekenboeg van de gevangenis van Brugge gebracht, waar hij afscheid kan nemen van zijn familie. Op zondag 11 januari zal hij een dodelijke injectie krijgen.

De familie van Van den Bleeken, die zijn strijd om euthanasie steunde, wilde niet dat het nieuws vooraf bekend zou worden en wenste niet te reageren. In een eerder gesprek zei zijn zus Kari Van den Bleeken de voorkeur te hebben voor een overplaatsing naar Nederland, maar vooral uit te zien naar een einde aan de lijdensweg van haar broer.

'Er is een alternatief in Nederland, maar die piste is afgeschoten. Dan kunnen we hem toch niet in een vergeetput laten zitten. We beseffen dat er geen toekomst is voor Frank, dat er niets is dat zijn pijn kan verzachten. We hebben ons neergelegd bij het feit dat hij dit echt wil. Maar dit is een blamage voor het systeem. Ze hebben Frank nooit een behandeling gegeven.'

De euthanasie van Van den Bleeken veroorzaakt veel ophef in België. Artsen, juristen en politici noemen het een schande dat iemand voor de dood kiest omwille van de ontoereikende zorg. In België zitten er 1.150 geïnterneerden in de gevangenis, zonder adequate behandeling, een situatie waarvoor België al veertien keer door Europa is veroordeeld. Zeker vijftien van hen hebben in navolging van Van den Bleeken om euthanasie gevraagd.

'Zwarte dag voor België'

Wim Distelmans staat bekend als België's grootste voorvechter van het recht op euthanasie. Maar de zelfgekozen dood van Frank Van den Bleeken, de tbs'er die uit het leven stapt omwille van ondraaglijk psychisch lijden, vindt hij onaanvaardbaar. 'Ik vind dit maatschappelijk gezien een heel zwarte dag voor België', zegt hij aan de telefoon.

Distelmans, professor palliatieve geneeskunde aan de Vrije Universiteit Brussel, was tot vorig jaar de behandelend arts van Van den Bleeken. Hij was het die de zedendelinquent voorstelde om een overplaatsing naar een Nederlandse tbs-kliniek aan te vragen, waar hij niet zou kunnen

genezen, maar wel zijn levenskwaliteit zou kunnen verbeteren. Toen de Belgische politiek die overplaatsing blokkeerde, haakte Distelmans af. Hij kon de euthanasie van Van den Bleeken niet met zijn geweten in overeenstemming brengen.

'Ik geef altijd het voorbeeld van een ongeneeslijke kankerpatiënt die ongelofelijk lijdt', zegt Distelmans om zijn standpunt te verduidelijken.

'Daar gaat men toch niet zeggen: over de grens is er een therapeutische optie om uw pijn te verlichten, maar dat gaan we niet toelaten, pleegt u maar euthanasie. Als het mogelijk is om honderden Belgische gedetineerden naar de gevangenis van Tilburg te brengen, dan lijkt het mij logisch om ook zo'n overeenkomst te maken voor geïnterneerden.'

De politiek blokkeert de overplaatsing naar Nederland. Dan is er voor Van den Bleeken toch geen andere uitweg dan euthanasie?

'Wat mij betreft is hier niet voldaan aan de zorgvuldigheidseisen van de euthanasiewet. Dat heb ik ook aan Frank gezegd: ik vind uw situatie verschrikkelijk, u lijdt ondraaglijk, maar ik vind dat een oplossing voor uw probleem politiek moet zijn. Dit is niet de verantwoordelijkheid van de arts, maar van de politiek. Ik wil het falen van de maatschappij niet oplossen met euthanasie.'

'Ik heb deze week nog met Frank Van den Bleeken gebeld. Ik heb enorm met hem te doen, zoals ik ook te doen heb met zijn slachtoffers en hun families. Maar daar gaat het niet om. Ik vind dat we hier maatschappelijk gezien volledig in de fout gaan. Zeker als je weet dat België al veertien keer veroordeeld is door Europa voor de manier waarop we met geïnterneerden omgaan.'

Er sterft een man door de schuld van de politiek?

'Misschien ook door de schuld van de maatschappij. Die heeft niet veel geld over voor de opvang van geïnterneerden. Onlangs was er veel verontwaardiging omdat een 7-jarig jongetje zijn peperdure medicijn niet kreeg terugbetaald. Dat is veranderd, onder druk van de publieke opinie. Bij een geïnterneerde hoor je dingen als: het is zijn eigen schuld. Moest de maatschappij anders reageren, dan zouden de politici ook anders reageren.'

